

Kapitelstaxterne for Aaret 1889.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Gule Æfter	Grøn Æfter	Bog- hvede	Smør	Flask	Hon- ning
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Pd.	pr. Pd.	pr. Pot
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	Kr. Ø. 12 25	Kr. Ø. 1079	Kr. Ø. 10 75	Kr. Ø. 8 00	Kr. Ø. 12 94	Kr. Ø. 12 07	Kr. Ø.	Kr. Ø. 86	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Møen	12 25	10 55	9 94	7 30
Bornholm	10 82	10 95	7 78
Fyens Stift	10 82	10 95	7 78
Lolland-Falster Stift:										
forrige Halsted Amt	12 48	10 87	11 91	7 52	13 15	12 58
— Maribo Kloster og Aalholm Amter	12 71	11 18	11 66	7 93	12 62	12 04
— Nykjøbing Amt	12 71	10 87	11 35	8 00	12 64	12 26
Aalborg Stift:										
Vendsyssel og Han-Herreder Thy og Mors	10 76	9 84	7 30	7 94
Viborg Stift	10 68	9 70	7 28	7 28
Aarhus Stift	10 43	10 28	7 86	7 86
Ribe Stift:										
Ribe Amt	11 35	10 33	8 34
Vejle Amt	10 86	10 76	8 26
Ringkjøbing Amt	11 16	9 93	8 20
Gjennemsnit for 1889	12 54	10 86	10 55	7 82	12 84	12 24	9 27	90 ₁	49 ₃	78 ₃
— for de sidste 10 Aar	14 27	11 41	10 30	7 29	13 85	13 25	9 48	89 ₂	51 ₄	76 ₁

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Slutningen af April).

Aaret 1889 har med Hensyn til Resultatet af den indavlede Sæd i adskillige Egne af Landet beredt store Skuffelser og forvoldet saadanne Tab, at de, dersom de snart gjentage sig, ere ensbetydende med Ruin for Mange. Medens det i 1888 tidlig paa Foraaret stod klart, at Avlen af Vintersæd særlig i de hvededyrkende Egne af Landet, vilde blive meget slet, saa har i Modsætning hertil sjælden noget Aar lovet saa godt som Foraaret 1889, idet Betingelserne for og Udsigterne til store Afgrøder og rig Græsning vare saa gode som tænkeligt; men den usædvanlige Tørke og næsten tropiske Varme i Maj og Juni, hvorved Græsset afsvedes og særlig Vaarsædsafgrøderne hæmmedes i Væksten især paa Landets lettere Jorder, bragte snart de gode Forhaabninger til at svinde, idet Sæden modnedes altfor hurtig, og man altsaa paa Forhaand vidste, at Kjærnerne vilde blive smaa, og at mange af dem endog ikke vilde komme til Udvikling; tilmed var Straaet gennemgaaende kort, og Planterne stode mange Steder tynde og spredte, idet Sideskudene ikke kunde komme til Udvikling.

Da Høsten nærmede sig, haabede man paa tørt Vejr for at faa de i Almindelighed smaa Afgrøder bjergede saa godt som muligt, hvad der var af saameget større Betydning, som det almindelig forudsaa, at det vilde blive vanskeligt at fodre Vinteren igjennem, og at det Indhøstedes Drøjhed og Værdi som Foder og Salgsvarer vilde være af-

hængig af dets Kvalitet. Men havde en Del af Foraaret og Sommeren været for tørt, blev det nu til Gjengjæld for vaadt, og vi skulle til Oplysning herom efter Beretninger fra det meteorologiske Institut anføre, at medens der i Juli Maaned kun faldt 80 pCt. af den normale Nedbør i det sydvestlige Jylland og Fyen, fik den øvrige Del af Landet rigelig Regn og særlig Nordjylland og Bornholm, der fik 40—70 pCt. for meget. I August vare Forholdene endnu uheldigere, idet den normale Nedbør overskredes med 10—16 pCt. i Jylland, Fyen og Nordvestsjælland. Bornholm fik $2\frac{1}{2}$ Gang saa megen Regn som normalt. I September blev Forholdene atter mere normale, og kun en Del af det nordlige Sjælland og Bornholm fik 20 pCt. for megen Regn, medens der i Resten af Landet faldt den normale Nedbør.

Det vil forstaas, hvilke Vanskeligheder dette Vejrlig beredte Landmændene i Høsten; thi om end megen Sæd var kommen i Hus inden Regnen begyndte, saa stod dog store Mængder deraf endnu paa Marken, og tiltrods for alt det Arbejde, der anvendtes for at bevare Kjærne og Straa saa uskadet som muligt, kunde det dog ikke undgaas, at mange Kjærner dels faldt af Axene paa Marken og dels bleve mørke og spirede, ligesom Straaet blev udvadsket og bleget, hvorved det tabte betydelig i Foderværdi.

Alle Egne af Landet vare dog ikke lige uheldig stillede m. H. t. Udbyttet baade af Halm og Kjærne, idet dette i nogle har været i alle Retninger godt, hvilket hovedsagentlig skyldes, at der i dem er faldet Regn paa belejlig Tid, og som Følge af disse meget forskellige Vejrforhold indenfor mindre Afstande udtale flere Korrespondenter Vanskeligheden af at træffe de rette Middeltal for Angivelsen af Foldene, idet Forskjellen paa Høstudbyttet har været betydelig selv paa Gaarde, der laa tæt ved hinanden, men af hvilke den ene havde været saa heldig at faa en velgjørende Regnbyge, der kun strakte sig over en mindre Strækning, og hvis Vej og Virkning tydelig har kunnet følges. Paa Bornholm variere saaledes Foldene af Hvede mellem 8 og 20, paa Langeland mellem 15 og 25, og i

enkelte jydsk Egne mellem 8 og 14, og lignende Afvigelser, omend kun undtagelsesvis saa store, gjøre sig ogsaa gjældende for de andre Sædarters Vedkommende.

I Tabel I findes en Sammenligning mellem Gjennemnittet af alle de modtagne Beretninger af Kornudbyttet for Aaret 1889 og de foregaaende 14 Aar.

Tabel I.

Aaret	Hvede	Rug	2-rd Byg	6-rd Byg	Havre
1875	12.7	11.5	11.5	11.5	12.9
1876	10.3	10.0	9.8	9.7	11.5
1877	12.0	11.7	10.0	10.8	11.7
1878	14.0	12.1	12.5	12.3	15.6
1879	12.7	9.7	9.9	10.0	12.8
1880	14.0	12.5	13.0	12.7	14.4
1881	9.4	11.6	10.9	11.7	12.7
1882	13.8	10.8	11.5	11.3	15.1
1883	13.6	11.8	10.3	10.6	17.5
1884	14.3	10.2	10.6	10.7	12.3
1885	17.2	11.7	11.6	12.1	13.8
1886	15.6	11.7	12.4	12.4	14.2
1887	18.9	12.3	12.5	11.8	14.2
1888	10.4	9.3	11.7	12.1	14.3
Gjennemsnit	13.5	11.2	11.3	11.4	13.8
1889	14.8	12.6	10.6	11.2	11.8

Det vil heraf ses, at Udbyttet af Hvede kun i 3 Aar af de 14 har været bedre end i 1889, medens Foldene i dette er større end de øvrige 11 Aar, og overstiger 1888 med 4,4 Fold.

Intet af de nævnte 14 Aar har givet et saa godt Udbytte af Rug som 1889; det har omtrent været lige saa stort i 1878, 1880 og 1887 og oversteg særlig 1888 med 3,3 Fold.

Hvad 2-rd Byg angaar, saa har Udbyttet deraf været mindre end 9 af de nævnte Aar og 1,1 Fold mindre end ifjor, og for det 6-rd Bygs Vedkommende er Forholdet omtrent det samme.

Skjøndt Bygget saaledes langtfra har været saa godt som ønskeligt, saa stiller Forholdet for Havren sig dog langt uheldigere, idet kun 1876 og 1877 have været lidt

ringere, medens alle de efterfølgende Aar have været betydelig bedre.

Middeltallet af Foldudbyttet af alle de 5 Hovedsædarter i Tabel I viser, at

1875 gav 12,02	Fold	1882 gav 12,50	Fold
1876 — 10,26	—	1883 — 12,76	—
1877 — 11,25	—	1884 — 11,62	—
1878 — 13,36	—	1885 — 13,28	—
1879 — 11,02	—	1886 — 13,26	—
1880 — 13,32	—	1887 — 13,94	—
1881 — 11,26	—	1888 — 11,56	—
1889 gav 12,2		Fold.	

7 af disse Aar have været bedre end 1889, og nogle af de øvrige staa det temmelig nær i Foldudbytte. Gjennemsnitsudbyttet af de foregaaende 14 Aar er ligt med 1889, nemlig 12,2 Fold.

Hosstaaende Tabel II, der angiver den holl. Vægt af det tærskede Korn, ser gennemgaaende meget tilfredsstillende ud for Aaret 1889 i Sammenligning med de foregaaende 11 Aar.

Tabel II.

Aaret	Hvede	Rug	2-rd Byg	6-rd Byg	Havre
1878	128,6	121,8	111,4	104,9	79,9
1879	122,8	117,2	108,9	101,5	77,4
1880	129,5	121,8	113,6	106,7	80,8
1881	120,4	118,7	109,3	101,3	77,9
1882	128,0	120,6	110,5	104,0	79,4
1883	125,5	119,1	109,8	102,5	78,2
1884	130,1	122,5	112,9	106,0	80,8
1885	128,7	121,0	111,4	103,7	79,7
1886	132,3	122,7	113,7	105,9	81,2
1887	132,5	123,6	114,6	107,2	83,0
1888	120,8	103,7	110,2	104,6	78,5
1889	130,4	123,8	113,4	106,6	79,8

Hvedens Vægt har kun været bedre i 2 af Aarene, Rugens er kun tilnærmelsesvis naaet i 1 af dem, 2-rd Byg er overgaaet med 0,3 i 1886, og for 6-rd Bygs Vedkommende har Gjennemsnitsvægten været lidt højere i 3 af Aarene. Kun 5 af de nævnte Aar have haft en højere

Havrevægt at opvise. Sammenligne vi Gjennemsnitsvægten af Aarene 1878—1888 med 1889 viser sig følgende Forhold:

	Hvede	Rug	2-rd Byg	6rd Byg	Havre
1878—1888	127,2	119,3	111,4	104,4	79,7
1889	130,4	123,8	113,4	106,6	79,8

Skjøndt Kvalitetsvægten overgaar Gjennemsnittet af de foregaaende Aar temmelig betydeligt, saa lader Sædens Kvalitet sig dog ikke absolut bedømme derefter; thi de opgivne Vægte gjælde Salgsvarer og Saasæd, og flere af Korrespondenterne omtale de betydelige Mængder Smaasæd og svange Kjærner, der have maattet fjærnes, for at Sæden kunde blive en god Handelsvare.

I omstaaende Tabel er Gjennemsnittet af Foldene og Kvalitetsvægten for Aaret 1889 sammenlignet med Gjennemsnittet for Aarene 1864—1888 beregnet for de enkelte Landsdele.

Det vil deraf ses, at Landets gode Jorde, hvad ogsaa foran er berørt, have givet et godt Udbytte af Vintersæd, medens Udbyttet af Vaarsæden ikke lader saa ganske lidt tilbage at ønske, og at Avlen i det Hele taget kun har været ringe paa Jyllands middelgode og simple Jorder.

Bælgsæden omtales som meget forskjellig i de forskjellige Egne. Nogle Steder spirede Ærterne meget uensartet, hvoraf Følgen blev, at de første Bælge vare overmodne og aabnede sig, da de sidste skulde modne, hvorved mange Ærter gik tabt, og de gave mange Steder kun 4—7 Fold; hvor Forholdene har været gunstigere, som paa Lolland, Falster, Faxe-Rønnede Egnen, Salling o. f. andre Steder, have de givet 8—12 Fold. Hestebønner synes overalt at være mislykkede, og kun fra ganske enkelte Egne omtales de at have givet fra 2—8 Fold. Af Vikker er der saagodt som intet avlet, da de fleste bleve slaæede og opfødrede grønne for at bøde paa den knappe Græsning.

Boghvede, der kun dyrkes i Fyen og nogle Egne af Jylland, har ligesom de øvrige Afgrøder givet et meget forskjelligt Udbytte. Fra Lysgaards Herred noteres 2—10

Gjennemsnit af Foldene (Tdr. pr. Td. Land) og af Kornets Vægt (hollandsk) for Aaret 1889,
sammenlignet med 1864—1888.

	Hvede.		Rug.		2rd. Byg.		6rd. Byg.		Havre.													
	1889.	1864—88.	1889.	1864—88.	1889.	1864—88.	1889.	1864—88.	1889.	1864—88.												
Sjælland ¹⁾ .	13.7	130.1	12.6	127.3	13.3	123.7	12.0	120.8	11.4	113.7	12.0	112.0	12.1	108.1	12.8	107.4	12.3	80.3	14.3	82.2		
Falster	12.5	131.0	14.4	127.8	11.0	120.0	11.9	125.0	10.0	114.0	12.5	111.7	»	»	»	»	12.0	»	15.7	80.8		
Lolland	15.5	132.0	12.7	127.9	13.5	126.0	11.2	122.2	12.3	116.0	10.9	112.7	18.0	108.0	15.0	108.0	14.0	80.0	13.2	78.9		
Langeland .	20.0	132.3	13.7	127.7	15.5	124.8	11.4	122.3	13.3	116.3	13.1	112.7	»	»	13.6	109.6	14.5	80.0	15.7	78.9		
Fyen	16.2	131.2	12.8	127.0	13.7	125.2	11.7	121.2	12.5	114.2	11.8	111.9	13.3	109.7	12.2	106.9	13.5	78.8	14.1	78.2		
Jylland:																						
a) gode Jor-																						
der ²⁾	15.5	129.3	12.7	127.1	13.4	124.1	11.4	118.9	10.7	112.1	11.6	120.1	11.7	106.7	11.9	102.5	14.1	81.5	14.3	79.0		
b) middel-																						
gode																						
Jorder ³⁾ .	10.2	129.5	10.9	125.3	9.8	122.9	9.1	119.9	7.4	112.1	9.4	109.6	8.0	102.8	8.8	100.6	7.4	79.3	10.8	77.3		
c) simple																						
Jorder ⁴⁾ .	»	»	»	»	8.5	120.0	7.3	119.1	»	»	7.5	108.1	8.5	100.0	7.1	99.9	6.0	72.0	8.2	74.9		
I Gjennemsnit	14.8	130.8	12.8	127.1	12.3	123.3	10.8	121.2	11.1	114.1	11.1	112.4	11.9	105.9	11.6	104.9	11.7	78.9	13.3	78.8		

- 1) Med Samsø, Møen og Bornholm.
 2) Østkysten af Halvøen op til Randers samt Thy og Mors.
 3) Den lille jydsk Halvø, Jyllands Østkyrst Nord for Randers samt Viborg- og Struer-Lemvigegnen.
 4) Hammerum Herred og Vostkysten.

Fold, i Salling 20 og paa Fyen 6—10 Fold; men der tilføjes, at ogsaa meget af den er mislykket.

Hvad Rodfrugterne angaa have de, i et Aar som det forløbne, paa Grund af deres længere Væxtperiode ret kunnet drage Nytte af Regnen i August, September og Oktober, forsaavidt de vare saaede saa tidlig, medens der endnu var Vinterfugtighed i Jorden, at de overhovedet spirede, eller de senere undgik at blive ødelagte af Oldenborrelarver, der have huseret en Del paa Langeland, Sydfyen og nogle Egne af Jylland. Mange Steder blev Roejorden slet ikke saaet eller ogsaa ompløjedes den, da Afgrøden kom meget ufuldstændig op eller tildels mislykkedes. Foldangivelserne for Runkelroer variere fra 0—400 og undtagelsesvis, saaede i Brakjord, til 500 Tdr. Roerne stode mange Steder meget spredte paa Marken, men naaede en betydelig Størrelse. I Fyen vare de kun undtagelsesvis gode, medens de paa Amager ikke i mange Aar have givet et saa godt Udbytte.

Tidligsaaede Turnips have i Randersegnen givet en rig Afgrøde; i Almindelighed angives Udbyttet til 150—400 Tdr., der i Ringkjøbingegnen naar op til 500 Tdr., og Rutabaga synes at have givet et lignende Udbytte.

Af Kartofler er der avlet fra 30 til 150 Tdr. pr. Td. Land, men det overvejende Antal Meddelelser lyde dog paa 40—80 Tdr. Kvaliteten har været meget forskjellig, idet de mange Steder have været syge og vist sig uholdbare, særlig hvor de bleve nedkulede for tidlig.

Sukkerroerne have givet 40 Ctr. pr. Td. Ld. paa Vestlolland og i Vordingborgegnen, paa Møen 375 Ctr. og paa Falster 350 Ctr.; de omtales som ualmindelig sukkerholdige.

I enkelte Egne blev der, saasomt Rugen var høstet, saaet Stubroer, men de bleve kun til mindre Nytte, idet de, da de i Reglen bredsaaedes, kom til at staa for tæt, saa de bleve saa smaa, at det ikke kunde betale sig at tage dem op.

Fra Middelfartegnen meddeles, at Tobak, der er dyrket i ret betydelig Udstrækning, i de fleste Tilfælde gav en Bruttoindtægt af c. 300 Kr. pr. Td. Ld.

Naar man nærmere vil undersøge Grunden til de forskellige Forhold og Tilstande i Agerbruget til en bestemt Tid og til de forskellige Afgrøders bedre eller mindre gode Væxt og Udvikling, er man ofte tilbøjelig til at søge Skylden for Udfaldet hos Aarsager, der ligge langt fjernere end den egentlige Grund, og man maa da tage baade de nærliggende og de fjernt liggende Forhold med i Betragtning for mulig at komme til et nogenlunde paalideligt Resultat, og naar vi i det Efterfølgende, paa Grundlag af indsendte Meddelelser fra alle Landets Egne skulle søge at samle og bearbejde Besvarelserne af de til denne Agerdykningsberetning stillede Spørgsmaal og da først belyse Vintersædens Tilstand, saa ere ikke alene Vejrforholdene i dette men ogsaa i forrige Aar af særlig Betydning, idet det er afhængigt deraf, hvorledes man har kunnet behandle Brakjorden og forberede den til Sædens Lægning. Om end Vejret en Del af afvigte Sommer var alt andet end heldigt for de forskellige Afgrøders Udvikling, saa var det paa den anden Side gunstigt for Brakjordens Behandling, der foregik forholdsvis let og under heldige Forhold.

Medens 1888 var et abnormt koldt og vaadt Aar, der forhalede Sædens Modning og Høst og derigjennem ogsaa Sædetidens Begyndelse, der næsten faldt en Maaned senere end normalt, saa blev Høsten i 1889, paa Grund af det usædvanlig tørre og varme Vejr, vi i en tidligere Beretning nærmere have omtalt, usædvanlig tidlig afsluttet, og som Følge heraf foregik Saaningen ogsaa meget tidligt og for en Del i den første Halvdel af September Maaned.

Skjøndt Vintersæden saaledes blev saæet tidligt og i velbehandlet Jord, spirede den dog paa Steder forholdsvis sent paa Grund af Kulde og Tørke, og da den var kommet i Groning hæmmedes den andre Steder i Væxten ved formegen Fugtighed i Oktober Maaned. Det var derfor ikke uden en vis Frygt, man i flere Egne af Landet gik Vinteren imøde, da Vintersæden gennemgaaende var mindre kraftig udviklet end ønskeligt; men det fugtige og milde Vejr gennem største Delen af Vinteren bidrog til, at den ved-

blivende groede og udviklede sig under saa heldige Betingelser som vel muligt. Man begyndte vel atter at nære nogen Frygt for den i Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts, da vi fik forholdsvis streng Eftervinter; men skjøndt den tabte en Del af sit friske grønne Udseende, staar den dog nu atter kraftig paa velbehandlede og gjødningskraftige samt vel afgravede Jorder, medens den har skæmmet sig noget paa mindre vel kultiverede Jorder, hvor den er bleven gul og spids; men gennemgaaende tillægges der nu Vintersæden i de fleste af Landets Egne de mest rosende Betegnelser som fortrinlig, udmærket, særdeles busket, saa god som tænkelig osv.

Hvad Hveden angaar, saa tegner den for Tiden til at blive betydelig bedre end i de to foregaaende Aar, og fra mange Egne omtales den at være næsten for svær efter Aarstiden; men hvor der dyrkes Square head Hvede, behøver man sikkert ikke at nære Frygt i nævnte Henseende, da næppe Nogen endnu har set denne Hvedesort for svær. Paa Falster har Hvede, der er radsaaet med 8" mellem Raderne og med 1 Td. Udsæd pr. Td. Ld. allerede fuldstændig lukket Raderne, og i Vordingborgeggen menes den at være for svær til at kunne tromles.

For Rugens Vedkommende gjælder til Dels det samme som for Hvedens, og den omtales som ualmindelig svær og kraftig selv i Jyllands magrere Egne; dog synes Grenaaegnen og Hads Herred at danne en Undtagelse herfra; det første Sted har den holdt sig kjendelig tilbage i Efteraaret, vistnok paa Grund af formegen Væde, og skjøndt den senere har gjort god Fremgang, er den dog ikke saa udviklet som ofte tidligere, og i sidstnævnte Egn har den lidt meget i den sidste Maaned. I Egnen mellem Roeskilde-Kallundborg og paa Falster ere temmelig store Pletter af Rugen fuldstændig afgravede af Mus.

Er Vintersæden saaledes gennemgaaende god, saa kan det samme langtfra siges om den unge Kløver, der fra saagodtsom alle Egne omtales som mindre vel udviklet, og skjøndt Kløvermarkerne sete fra Siden have et frodigt Ud-

seende, saa ere Planterne dog svage og staa spredte, naar man undersøger Forholdene paa nært Hold; men da der i de senere Aar i Udlægsmarkerne anvendes en forskjelligartet Blanding af en Mængde forskjellige Græsarter, og da disse overalt staa fortrinligt og ere i god Groning, saa tør det dog haabes, at de nye Kløvermarker med nogenlunde passende Vejrforhold ville give god Græsning og Høslet.

Kløverens Tilstand beroer iaar, foruden paa Jordbundens og Frøets Beskaffenhed og Jordens Gjødningskraft meget paa den Tid, paa hvilken den blev saaet ifjor Foraar. Hvor man havde saaet tidligt, medens der endnu var Vinterfugtighed i Jorden, spirede Frøet godt, og omend mange af Planterne visnede i den tørre og usædvanlig varme Sommer, saa kom der dog atter Liv i Vegetationen i det fugtige Efteraar, og skjøndt Planterne staa spredte, saa synes der dog at være Udsigt til, at de ville kunne udvikle og brede sig en Del. Anderledes stiller Forholdet sig med de ifjor Foraar sildig saaede Marker; thi i mange Tilfælde spirede Frøet ikke, hvad enten nu dette skyldtes Tørken eller slet Frø. Dækfrugten har ogsaa havt en stor Indflydelse paa den unge Kløvers Udvikling; thi hvor Sæden var tynd og saaledes ikke kunde give den fornødne Skygge, synes Planterne at være blevne mest medtagne. Fra Vendsyssel meddeles at Kløveren staar godt, hvor den er udlagt i Rug, medens den er tynd i Vaarsæd.

Mange Steder har man eftersaaet i Efteraaret og samtidig harvet og tromlet Jorden, hvilket synes at give gode Resultater, medens man endnu ikke kan vide, hvorledes Foraarseftersaningen vil lykkes. Paa en større Gaard paa Fyen har man foretaget Eftersaaning efter en temmelig uhørt Maalestok; der er nemlig eftersaaet baade Efteraar og Foraar og ialt anvendt 60 Pd. Kløver- og Græsfrø pr. Td. Ld. De bedste nye Kløvermarker i Landet findes efter de modtagne Meddelelser i Egnene omkring Storehedinge, Aarhus og Ringkjøbing samt paa Morsø; fra hele det øvrige Land lyder der Klage enten i den ene eller anden Retning, og det tyder paa, at Tilstanden ikke lader saa

lidt tilbage at ønske; men der er paa den anden Side det Gode, at Kløver- og Græsmarkerne iaar ere usædvanlig tidlig udviklede, og vare, da flere af Korrespondancerne skreves, omkring Midten af April, ligesaa vidt, som de først ofte ere det langt hen i Maj Maaned, saa alt tyder paa tidlig Græsning. hvad der ogsaa er saa meget mere ønskeligt, som Halmbeholdningerne i Almindelighed ere meget smaa og ifærd med at slippe op.

Kløverens Bægersvamp har anrettet en Del Skade i Kløvermarkerne paa Amager, i Lyngbyegnen og i Roskildeegnen. Paa Falster er den funden enkeltvis uden dog at have gjort videre Fortræd.

Med Hensyn til Husdyrenes Foder og Sundhedstilstand, da lyde Beretningerne meget forskjellig. Den langvarige Tørke og Varme en stor Del af forrige Sommer bidrog, som det vil erindres, til at Græs og Kløver ikke voxede paany efter at være afbidt af Kreaturerne eller slaaet, og da tilmed Grønfoferafgrøden jævnlig mislykkedes eller gav meget ringe Udbytte, var man mange Steder nødt til, for at føde Besætningerne, at slaa større eller mindre Stykker af Sædafgrøderne til dem; men paa disse havde de abnorme Vejrforhold samtidig den Indflydelse, at de hæmmedes stærkt i Væksten; Planterne skjøde ingen Sideskud og Straaet blev kort, saa det kom tidlig til at staa klart for Landbrugerne i de fleste Egne af Landet, at Udsigterne for Vinterfodringen vilde blive alt andet end lystelige. Det maa imidlertid ansees som et Held i Uheldet, at man strax fra Indbindingen var forberedt paa Fodermangel og derfor kunde tage sine Forholdsregler i Tide og fra Begyndelsen anvende den fornødne om end ikke heldige eller ønskelige Økonomi. Den gennemgaaende milde Vinter har, foruden at medføre andre Goder, ogsaa bidraget til at Kreaturerne ikke paa langt nær have behøvet den Mængde Foder, som vilde have været nødvendig for dem med stærk Kulde, og som, dersom den var indtruffet, absolut vilde have medført Fodermangel for Mange.

Fra ikke faa Egne omtales Hestenes Foderstand at

være ringere end sædvanlig, hvilket for en stor Del skyldes, at Havren ifjor gjennemgaaende kun gav et meget lille Udbytte, saa man ikke har kunnet fodre dermed i saa stor Udstrækning som ønskeligt, og i de Egne, hvor man ikke behøvede at anvende saa stor Sparsommelighed, har man erstattet Havren med andre Foderstoffer paa Grund af forventede høje Priser henad Føraaret, som heller ikke ere udeblevne, idet det fra forskjellige jydskke Egne meddeles, at Rug, Byg og Sædehavre er betalt med 10, 12 til 14 Kr. pr. Td.; men Afsætningen er paa den anden Side ikke blevet saa stor som ventet, fordi man i Tide havde henlagt fornøden Saasæd. Som Erstatning for Havre, har man til Hestene særlig anvendt Mais, Solsikkekager og Hvedeklid, dog i Reglen ved Siden af noget Havre, og Resultatet af saadan Foderblanding synes i de fleste Tilfælde tilfredsstillende.

Naar undtages de almindelige Forkjølelssygdomme, Influenza og Koliktilfælde, som formentlig skyldes det slappere Foder, og hvoraf mange Heste ere døde i Kallundborgegnen, har deres Sundhedstilstand i det Hele taget været god. I Aalborgegnen er der forefaldet en Del Kastningstilfælde blandt Hopperne.

Med Hensyn til Køerne klages i Almindelighed over, at det har knebet med at skaffe tilstrækkeligt Fyldefoder til dem, af hvilken Grund de mange Steder ere opknebnede og tørre og gjennemgaaende i mindre god Foderstand end sædvanligt. Fra Fredericiaegnen omtales Foderstanden som bedre end sædvanlig, hvilket Korrespondenten tilskriver, dels at man har havt rigelig Hø og Halm, og dels at det har været umuligt hverken med Plejl eller Maskine at tærskke Bygget rent.

Ved Siden af at Halmen som nævnt i Reglen kun har været tilstede i ringe Mængde, har Kvaliteten af den hyppig været mindre god, idet en stor Del deraf blev stærkt udvasket ved det regnfulde Vejr under Høsten, og den har som Følge deraf været udruj at fodre med. Denne Mangel paa Halm har gjort det nødvendigt at anvende betydeligt Til-

skud af Kraftfoder, dels for at erstatte Fyldefoderet og dels for at faa et nogenlunde normalt Mælke-Udbytte; men da Foderstofferne gennemgaaende have været dyre i Forhold til Mejeriprodukterne, have mange, særlig i Jyllands magrere Egne, ikke havt Raad til at købe deraf i saa stor Udstrækning som ønskeligt og have kun anvendt dem til Malkekøer, og hvor Mælken har kunnet sælges til Fælles- eller Andelsmejerier, hvorved Pengene for den leverede Mælk hurtig ere indgaaede og ere anvendte til at dække Udgifterne ved Kjøbet. Det synes iøvrigt, som der anvendes mere og mere Kraftfoder siden Andelsmejerierne ere komne igang, idet man særlig paa Gaarde, hvor man ikke tidligere, har ført tilstrækkelig oplysende Mejeriregnskab nu, paa Grund af at man hver Maaned faar Opgjørelse og Kontanter for Produkterne, faar et andet Syn paa Betydningen af et rigeligere Tilskud deraf. Mange have i den forløbne Vinter ret lært at vurdere Roernes Værdi i Foderblandingen samt den Støtte, de have været for Vinterfodringen.

Medens man saaledes har været istand til at faa et tildels normalt Mælkeudbytte af Køerne, saa vil Netto-Udbyttet af Mejerierne dog i Reglen lade en Del tilbage at ønske, idet det forringes betydeligt dels ved Foderstoffernes høje Pris og dels derved, at Mælken har været tyndere end sædvanlig, saa Forbruget deraf pr. Pd. Smør har været forholdsvis stort.

Foderknapheden har blandt andet ogsaa medført den Ulempe, at man hyppig ikke har kunnet anvende Halm til Strøelse, hvad der gaar ud over Møddingen, som kun vil fylde lidt. Hvor man har havt Adgang dertil, er der i Jylland benyttet Lyng baade til Foder og til Strøelse.

Man imødeser overalt med Længsel den Dag, da Kreaturerne almindelig kunne komme paa Græs — det er alt undtagelsesvis sket —, og det maa da haabes at Vejrforholdene ville blive gunstige for Græsvæksten, at den i enkelte Tilfælde mulig for tidlige Udbinding ikke senere skal foraarsage Græsmangel.

Hvad Sundhedstilstanden angaar synes Tuberkulosen at gribe mere og mere om sig, og Klagerne i denne Retning lyde stærkest fra Jylland, og særlig fra Egnene omkring Æbeltoft og Randers. Der udtales fra forskjellige Korrespondenter Ønsket om, at Staten vilde træde hjælpende til for om muligt ved kraftige Foranstaltninger og Forholdsregler at bekjæmpe denne Sygdom, der efter den Maade, paa hvilken den griber om sig, synes at skulle blive en Landeplage.

Hvor Halm og Hø har været daarligt høstet, synes det i Roeskildeegnen at have givet Anledning til forskjellige Fordøjelsessygdomme. En for stærk Fodring med Kraftfoder, for mulig derved at erstatte manglende Fyldefoder, har i Kallundborgeggen foraarsaget ondartede Tilfælde af Mælkefeber, Yverbetændelse og Børbetændelse. Paa Lolland menes Kørerne at have lidt af Influenza. Desuden omtales fra forskjellige Egne, at der er forekommet mange Tilfælde af Kastning, samt at der har været usædvanlig mange overløbne Køer. Paa Morsø have strænge Fødsler krævet flere Ofre end sædvanligt, og paa Langeland samt i Aalborgegnen har der været stor Dødelighed blandt Kalvene.

Forholdene for Svineholdet have for saavidt været gode, som det paa Grund af de forholdsvis gode Svinepriser gennemgaaende har givet tilfredsstillende Udbytte; men paa den anden Side har Svinenes Sundhedstilstand ikke været saa god som ønskeligt. Der klages saaledes almindeligt over, at de lide af Stivsyge, som de fleste Korrespondenter mene skyldes Mangel paa Strøelse. I Modsætning til denne almindelige Opfattelse skrives fra Østlolland at Sygdommen antagelig skyldes Overfodring. Som et godt Middel mod Stivsygen har man i Randersegnen anvendt Torskelevertran, som faas fra Esbjerg, ligesom Bevægelse i frisk Luft anbefales fra flere Sider. Fra Lolland klages over, at der er stor Dødelighed blandt Grisene, naar de ere 8—10 Uger gamle.

Det har været et stort Gode i det foderknappe Aar,

at Vejret har tilladt Faarene at gaa ude saa godt som hele Vinteren. Det meddeles fra flere Egne, at de ere i god Foderstand, og at Læmningen foregaar normalt.

Paa Grund af den lidet fyldende Høst blev Tærskningen overalt hurtig endt og varede mange Steder kun halvt saalænge som sædvanlig. Man frygtede derfor for at der skulde blive megen Arbejdsløshed i Vinterens Løb; men heldigvis stillede Vejrforholdene sig saaledes, at der den største Del af Vinteren kunde arbejdes ude. Den første Del af Vinteren tillod forskellige Jordarbejder som Pløjning, Jordkjørsel, Planering o. l. samt Kulegravning, der skør efter en større Maalestok paa Amager. De forskellige Frostperioder, og særlig den i Februar Maaned, blev i stor Udstrækning benyttet til Iskjørsel, Skovning, Udkjørsel af Gjødning m. m., og da Frosten ophørte, var der god Lejlighed til at nedpløje den udkjorte Gjødning.

I nogle sjællandske Egne er man bleven betænkeligere ved at udkjøre Gjødning om Vinteren til Brakmarken, hvilket nu skør sjældnere end tidligere.

Vinterarbejderne ere i det Hele taget gaaede godt fra Haanden, og der var mange Steder rig Lejlighed til at udføre forskelligt Extraarbejde, hvilket ogsaa vilde være skøt, dersom de daarlige Tider ikke havde forbudt det af sig selv.

Som Følge af nævnte heldige Forhold for Udførelsen af forskellige Arbejder har der saa godtsom ingen Arbejdsløshed fundet Sted; der omtales saaledes kun at have været Mangel paa Arbejde i Hobro Egnen paa Grund af det daarlige Aar samt i Jyderupegnen, hvor den dog til dels er bleven afhjulpet ved Stenslagning.

Som Regel viser det sig, at den Arbejder, der søger og faar fast Arbejde paa Gaardene, om end til en noget lavere gennemsnitlig Fortjeneste, er heldigere stillet end den Arbejder, der stadig søger rundt fra Sted til Sted for at faa højt lønnet Akkordarbejde, som altsaa vel til Tider medfører en større Fortjeneste; men paa den anden Side

dels bidrager til at vedkommende Arbejder forvænes og ofte forbruger mere end han burde, og dels faar ingen Arbejdsgiver Interesse for saadanne løse Personer; det er da dem, som det først gaar ud over, naar det begynder at knibe med Arbejde, og da de sædvanlig ikke have lagt Noget tilside til mulig trange Tider, maa de ikke sjælden en Tid paa Aaret ty til Kommunerne, som da søger paa forskjellig Maade, men særlig ved Stenslagning, at skaffe Arbejde, hvilket synes at være skët i noget større Udstrækning i den forløbne Vinter end ofte ellers. I Randersegnen have Fattiggaardene været rigeligere besatte med daarlige Folk end ifjor.

I forskjellige Egne af Jylland er det vanskeligt at faa Karle og Piger, da en stor Del udvandre, vistnok ikke sjælden overtalte dertil af Agenter, der blive betalte for at faa Folk til at udvandre særlig til Sydamerika; og fra Fyen omtales, at der flere Steder begynder at blive Trang paa Arbejdere, da mange af de bedste og flinkeste Karle udvandre til Amerika; i Stedet for maa der da bruges Svenskere og Nordmænd, saa en af Korrespondenterne mener, at dersom det bliver saaledes ved, vil den arbejdende Landbefolkning tilsidst udelukkende komme til at bestaa af Udlandinge.

Da Korrespondancerne skreves var man saagodtsom overalt i Landet dels begyndt paa Jordens Behandling til Vaarsædens Lægning og dels paa selve Saaningen, der, omend senere afbrudt af regnfuldt Vejren Uges tid, dog nu ved April Maanedes Slutning maa betragtes som endt for mange Egenes Vedkommende, og antagelig vil blive det i Løbet af meget kort Tid for de øvriges. Jorden faldt gjennemgaaende fortrinligt for Redskaberne og i Reglen langt bedre, end Mange havde ventet efter den i mange Tilfælde mindre heldige Efteraarspløjning, saa Eftervinteren i Februar Maaned maa antages at have havt en heldig Indflydelse i denne Retning.

Paa Falster og i Fyen synes man nu særlig at lægge Vægt paa Prentice Byg, hvoraf der er saet meget i dette Foraar.

Det først saaede Byg er kommet smukt op, og det samme vil forhaabentlig ogsaa ske med det senere saaede som Følge af det fugtige og milde Foraarsvejr.

Fra mange Egne klages over at Musene ere ualminde-
delig talrige og have anrettet stor Skade ikke alene paa
Sæden i Lader og Stakke men ogsaa i Mark og Skov, hvor
de have ødelagt mange Planter. I Kallundborgegnen er
der stort Røre med Hensyn til Hesteavl, og man søger
ved Hjælp af Hesteavlforeninger at faa dannet en god,
stor og stærk Brugshest, der samtidig kunde egne sig som
Handelsvare. Paa Morsø ytrer Virksomheden i lignende
Retning sig ved Dannelsen af Heste- og Kvægavls-
foreninger.

Fra forskjellige Egne af Jylland udtales Tilfredshed
med Kreaturpriserne, der i Randersegnen ere 30—40
pCt. højere end i Efteraaret.

Landbruget gaar atter et nyt Aar imøde og haaber paa
en god Sommer og et deraf følgende godt Udbytte, og som
vor Korrespondent i Aarhusegnen udtaler trænge Land-
mændene dertil, thi der ere mange og mange flere end vi
ane, hvis hele Existens afhænger deraf, og som kun ved
Opbydelsen af hele deres Kraft og den yderste Sparsom-
melighed endnu sidde ved deres Ejendomme.

De os meddelte Foldangivelser (Tdr. pr. Td. Land og
holl. Vægt) ere følgende:

Egnen fra Helsingør til Hillerød: Rug 11 Tdr.,
2-rd. Byg 10 Tdr., 6-rd. Byg 11 Tdr., Havre 13 Tdr.,
Kartofler 80 Tdr., Runkelroer 300 Tdr.

A mager. Hvede 12—15 Tdr. til 129—130 Pd., Rug
10—14 Tdr. til 124—126 Pd., 2-rd. Byg 14—16 Tdr. til
114—116 Pd., 6-rd. Byg 14—16 Tdr. til 110—112 Pd.,
Havre 16—20 Tdr., Kartofler 80—90 Tdr., Runkelroer
350—400 Tdr., Gulerødder 300—400 Tdr.

Egnen Kjøbenhavn—Kjøge—Roskilde: Hvede
14 Tdr. til 128 Pd., Rug 14 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg

12 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 13 Tdr. til 110 Pd., Havre 12 Tdr., Runkelroer 350 Tdr., Turnips 350 Tdr.

Egnen Vest for Roskilde: Hvede 15 Tdr. til 132 Pd., Rug 12 Tdr. til 123 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 113 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr., Havre 12 Tdr. til 82 Pd., Ærter 6 Tdr., Kartoffler 80 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Rutabaga 150 Tdr., Turnips 170 Tdr.

Egnen ved Ringsted: Hvede 13 Tdr. til 130 Pd., Rug 9 Tdr. til 125 Pd., 2-rd. Byg 9 Tdr. til 116 Pd., Havre $9\frac{1}{2}$ Tdr., Ærter 7 Tdr., Kartoffler 30 Tdr., Runkelroer 35 Tdr., Vikker 4 Tdr.

Egnen ved Jyderup: Hvede 15 Tdr., til 134 Pd., Rug 15 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 116 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 14 Tdr. til 75. Pd., Ærter 8 Tdr., Kartoffler 100 Tdr., Runkelroer 250 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Samsø: Hvede 14 Tdr. til 132 Pd., Rug 12 Tdr. til 125 Pd., 2-rd. Byg 9 Tdr. til 115 Pd., Havre $12\frac{1}{2}$ Tdr., Kartoffler 13 Tdr., Runkelroer 350 Tdr., Rutabaga 310 Tdr., Turnips 290 Tdr.

Egnen ved Kallundborg—Slagelse: Hvede 10 Tdr. til 130 Pd., Rug 13 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 9 Tdr. til 113 Pd., 6-rd. Byg 11 Tdr. til 108 Pd., Havre 10 Tdr. til 80 Pd., Ærter 6 Tdr., Kartoffler 70 Tdr., Runkelroer 50—550 Tdr., Rutabaga 300 Tdr., Turnips 300. Tdr.

Skjelskjøregnen: Hvede 15 Tdr. til 132 Pd., Rug 14 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 112 Pd., Havre 14 Tdr. til 82 Pd., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 180 Tdr., Gulerødder 290 Tdr.

Egnen Fuglebjerg—Næstved: Hvede 16—18 Tdr. til 130—132 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 120—124 Pd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 110—112 Pd., 6-rd. Byg 13—15 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 14—16 Tdr. til 78—82 Pd., Ærter 10—11 Tdr., Kartoffler 100—120 Tdr., Runkelroer 300—400 Tdr., Turnips 350—400 Tdr.

Egnen Faxe—Rønnede: Hvede 10—12 Tdr. til 126—132 Pd., Rug 9—11 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 10

Tdr. til 110—115 Pd., 6-rd. Byg 9—10 Tdr. til 106 Pd., Havre 10—15 Tdr. til 78—80 Pd., Ærter 10—12 Tdr., Kartoffler 60—80 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 300 Tdr., Turnips 300 Tdr.,

Stevnsherred: Hvede 10—12 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 120—122 Pd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 114—115 Pd., 6-rd. Byg 12—14 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 6—8 Tdr. til 80—82 Pd., Ærter 7—9 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Eggen om Vordingborg: Hvede 14 Tdr. til 133 Pd., Rug 14 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 113 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 102 Pd., Havre 10 Tdr. til 86 Pd., Ærter 5 Tdr., Kartoffler 50—70 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 30 Tdr., Turnips 300 Tdr., Sukkerroer 400 Ctnr.

Møen: Hvede 15—18 Tdr. til 128—133 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 120—126 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 112—118 Pd., Havre 12—14 Tdr., Ærter 6—8 Tdr., Kartoffler 50—80 Tdr., Runkelroer 270—320 Tdr., Sukkerroer 375 Ctnr.

Det nordlige Falster: Hvede 10—15 Tdr. til 131 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 8—12 Tdr. til 114 Pd., Havre 10—14 Tdr., Bønner 2 Tdr., Ærter 6—8 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 330 Tdr., Turnips 350 Tdr., Sukkerroer 340 Ctnr.

Østlolland: Hvede 10—15 Tdr. til 131—133 Pd., Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 9—12 Tdr. til 116 Pd., Havre 10 Tdr., Ærter 9—10 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 350—400 Tdr.

Vestlolland: Hvede 18 Tdr. til 132 Pd., Rug 15 Tdr. til 128 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 116 Pd., 6-rd. Byg 18 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 80 Pd., Bønner 12 Tdr., Ærter 10 Tdr., Kartoffler 70 Tdr., Runkelroer 400 Tdr., Sukkerroer 400 Ctnr.

Langelands-Sønderherred: Hvede 15—25 Tdr. til 130—134 Pd., Rug 16—18 Tdr. til 125—126 Pd., 2-rd. Byg 10—18 Tdr. til 114—118 Pd., Havre 11—15 til 80 Pd., Kartoffler 100—120 Tde., Runkelroer 300 Tdr.

Langelands Nørreherred: Hvede 20 Tdr. til 132—133 Pd., Rug 14 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 12—13 Tdr. til 115—118 Pd., Havre 12—20 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 80 Tdr., Runkelroer 350 Tdr., Rutabaga 300 Tdr.

Svendborgegnen: Hvede 15—17 Tdr. til 131 Pd., Rug 11—14 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 15—16 Tdr. til 114—116 Pd., 6-rd. Byg 10—14 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 17—18 Tdr. til 78 Pd.

Det nordøstlige Fyen: Hvede 20 Tdr. til 132 Pd., Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 112 Pd., Havre 10 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 150 Tdr., Runkelroer 250 Tdr.

Midtfyn: Hvede 13 Tdr. til 130 Pd., Rug 12 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 108 Pd., Havre 13 Tdr. til 76 Pd., Blandsæd 12 Tdr., Boghvede 8 Tdr., Kartoffler 40 Tdr., Runkelroer 240 Tdr., Rutabaga 240 Tdr., Turnips 240 Tdr.

Assenseggen: Hvede 12 Tdr. til 131 Pd., Rug 16 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 114 Pd., Havre 15 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 100 Tdr., Runkelroer 250 Tdr.

Middelfartegnen: Hvede 20 Tdr. til 132 Pd., Rug 16 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 116 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pd., Havre 12 Tdr. til 80 Pd., Ærter 8 Tdr., Runkelroer 100—300 Tdr.

Fredericia—Vejle: Hvede 12 Tdr. til 130 Pd., Rug 16 Tdr. til 122—124 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 8—12 Tdr. til 106 Pd., Havre 14 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 70—80. Tdr.

Vejle—Horsens: Hvede 15—16 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 13—14 Tdr. til 120—125 Pd., 2-rd. Byg 9—10 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 14—15 Tdr. til 80—82 Pd., Kartoffler 50—60 Tdr., Runkelroer 180—200 Tdr., Turnips 200—250 Tdr., Cikorie 100—150 Ctnr.

Hads Herred: Hvede 20—24 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 14—16 Tdr. til 124—128 Pd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 112—116 Pd., Havre 20—25 Tdr. til 80 Pd., Runkelroer 300—400 Tdr., Turnips 300—400 Tdr.

Eggen Vest for Aarhus: Rug 13—14 Tdr. til 122—126 Pd., 2-rd. Byg 13—14 Tdr. til 114—116 Pd., Havre 10—12 Tdr. til 82—86 Pd., Kartofler 60—100 Tdr., Rutabaga 300—350 Tdr., Turnips 320—370 Tdr.

Eggen Æbeltoft—Grenaa: Hvede 7—12 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 6—9 Tdr. til 122—126 Pd., 2-rd. Byg 6—8 Tdr. til 110—114 Pd., 6-rd. Byg 6—7 Tdr. til 102—107 Pd., Havre 7—10 Tdr. til 78—84 Pd., Bønner 5—8 Tdr., Ærter 4—7 Tdr., Boghvede 6—10 Tdr., Kartofler 60—120 Tdr., Rutabaga 200—300 Tdr., Turnips 150—250 Tdr.

Grenaa—Vesteregn: Rug 10 Tdr. til 122—128 Pd., 2-rd. Byg 7—8 Tdr. til 110—114 Pd., Havre 6—10 Tdr. til 75—85 Pd., Ærter 4—5 Tdr., Kartofler 70—100 Tdr., Turnips 180—250 Tdr.

Eggen Sydøst for Randers: Hvede 10—12 Tdr. til 126—130 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 118—124 Pd., 2-rd. Byg 6—8 Tdr. til 106—108 Pd., Havre 8—10 Tdr. til 78—80 Pd., Ærter 4—6 Tdr., Kartofler 100—130 Tdr., Runkelroer 200—250 Tdr., Rutabaga 200—250 Tdr., Turnips 200—400 Tdr.

Eggen Hadsund—Aalborg: Rug 10 Tdr. til 120—122 Pd., 2-rd. Byg 4—5 Tdr. til 110—112 Pd., 6-rd. Byg 4—5 Tdr., Havre 3—4 Tdr. til 75—85 Pd., Kartofler 100—110 Tdr., Turnips 150—250 Tdr.

Vendsyssel: Rug 10—12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 6—8 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 10—11 Tdr. til 100 Pd., Havre 5—7 Tdr., Kartofler 80—100 Tdr., Turnips 150—200 Tdr.

Thy: Rug 14 Tdr. til 128 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 106 Pd., Havre 14 Tdr. til 84 Pd., Ærter 6 Tdr., til 134 Pd., Kartofler 80 Tdr., Rutabaga 150 Tdr., Turnips 200—300 Tdr., Gulerødder 100—150 Tdr.

Morsø: Hvede 10—12 Tdr. til 128 Pd., Rug 11—14 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 116 Pd., 6-rd. Byg 12—15 Td. til 108 Pd., Havre 12—16 Tdr. til 84

Pd., Ærter 9—11 Tdr. til 132 Pd., Kartoffler 70—90 Tdr. Runkelroer 180—200 Tdr., Rutabaga 200—250 Tdr., Turnips 300—350 Tdr.

Salling: Rug 12 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr. til 106 Pd., Havre 10 Tdr. til 84 Pd., Ærter 12 Tdr., Boghvede 20 Tdr., Kartoffler 30 Tdr., Rutabaga 200 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Hobro Egnen: Rug $6\frac{1}{2}$ Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 6 Tdr. til 100—111 Pd., 6-rd. Byg $5\frac{1}{2}$ Tdr. til 90—100 Pd., Havre 9—10 Tdr. til 60—70 Pd., Kartoffler 85—90 Pd., Rutabaga 350 Tdr., Turnips 350 Tdr.

Lysgaard Herred: Hvede 8—14 Tdr. til 126—130 Pd., Rug 9—14 Tdr. til 121—130 Pd., 2-rd. Byg 8—12 Tdr. til 111—114 Pd., 6-rd. Byg 10—12 Tdr. til 107—110 Pd., Havre 6—10 Tdr. til 78—80 Pd., Boghvede 2—10 Tdr., Kartoffler 70—80 Tdr., Turnips 200—400 Tdr.

Hammerum Herred: Rug 7 Tdr. til 120 Pd., 6-rd. Byg 7 Tdr. til 100 Pd., Havre 6 Tdr. til 72 Pd., Kartoffler 30—40 Tdr.

Egnen ved Ringkjøbing Fjord: Rug 10 Tdr., 6-rd. Byg 10 Tdr., Havre 6 Tdr., Boghvede 8 Tdr., Kartoffler 100 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Af de Modtagne Beretninger hidsættes følgende:

Fra Søborgegnen. Ved Modtagelsen og Afleveringen af Kreaturer til Græsning paa Søborg Sø benyttes Vægten som Grundlag for Betalingen af Græslejen, hvilket atter har ført til, at Handelen vistnok her hyppigere end ellers i Landet afsluttes paa Basis af levende Vægt — en Sag, som Ugeskrift for Landmænd nys med fuld Ret har bragt frem.

Fra Ringstedegnen. Det kan ikke nægtes, at Bonden altfor ofte i Vinter har ladet Husmanden blive i sit Hjem, saa det nok har knebet for adskillige af disse; og særlig har det været vanskeligt for mange, som holde en Ko paa en lille Jordlod, at faa Halm til den, da de større Gaarde sparede stækere paa

Foderet end ellers, og vi først skulde sørge for dem, vi stadig have i Arbejde. Derfor have nok ogsaa flere Husmænd, end ellers almindeligt, meldt sig til stadigt Arbejde paa Hovedgaardene.

Naar man færdes igjennem Bønderbyer og forbi Gaarde, kan man ikke undlade at bemærke, at Møddingerne savne den ellers sædvanlige Strøhalm til Opsugning af Urin og Gjødningevand.

Fra Samsø. Kun hvor Kløveren blev saaet tidlig ifjor Foraar, tegne Græsmarkerne til at ville give et godt Udbytte, og de tidlige Græsser ere i stærk Fremvæxt; men paa sildig saaede og lerede Marker findes der store, bare Pletter, hvor Kløveren slet ikke er kommen op, og hvor Eftersaaning nu i Foraaret viser sig nødvendig. Man haabede iøvrigt, at det fugtige milde Efteraar kunde have bragt en Del uspiret Frø til Live og samlet det tynde Græsdække, men man ser sig nu skuffet i sine Forventninger, og mange gjorde Ret i at eftersaa allerede i Efteraaret.

Efter den daarlige Høst med det ogsaa ringe kvantitative Udbytte saa det meget betænkeligt ud flere Steder, og kun med stor og rettidig Økonomi har man kunnet fodre Vinteren igjennem, og da det nu tegner til tidlig Udbinding af Kreaturerne, synes Frygten for Fodermangel at være afhjulpen.

Fra Egnen Kallundborg — Slagelse. Paa Hestevæsenets Omraade er der, ligesom over hele Amtet, ogsaa paa denne Egn blevet stærkt Røre, og der er dannet en Hestavlforening i Kallundborg, og en anden i Løveherred; de gaa begge ud paa at hjælpe til at producere en større og stærkere Hest, der kan afgive baade en god Brugshest og en værdifuld Handelshest. Det synes ogsaa, at være det naturligste, at Landmændene gaa bort fra at sætte Remonteaflen som det højeste Maal, men derimod tilstræbe, at producere en Hest, der er stærk nok til at tilfredsstille de Fordringer, som Nutidens Agerbrug, med den stærkere og dybere Behandling af Jorden, stiller til Arbejdshesten, ligesom ogsaa denne Avl har den store Fordel, at den unge Hest kan tages et Aar før i Brug.

Fra Egnen mellem Korsør og Skælskør. Den unge Kløver er af tvivlsom Beskaffenhed og meget forskjellig; men den har havt Skaden fra Sommeren, idet Frøene enten ikke spirede, eller de unge Planter visnede dels af Mangel paa Væde og dels af Mangel paa Beskygning, idet Sæden mange Steder var yderst slet. At Jordens gode Behandling og Gjødningskraft har havt meget at sige, kan man tydelig se, idet man afvejlende sér gode og daarlige Kløvermarker. Frøets Godhed har selvfølgelig ogsaa en stor Betydning især i et saa vanskeligt Aar. Mange have alt i Efteraaret eftersaaet, og ville maaske nok især paa Grund af det gunstige og lange Efteraar faa gode Resultater; men de ere for Tiden ikke til at bedømme. Jeg har i dette Foraar eftersaaet med 5 à 6 Pd. Sneglebælg pr. Td. Ld. samt harvet og tromlet Stykket. Min 1ste Aars Mark med Sneglebælg og italiensk Raigræs staar særdeles lovende. Halvdelen af Marken har jeg iaar besaaet med 10 Pd. Sneglebælg og 10 Pd. italiensk Raigræs, den anden Halvdel med 10 Pd. Sneglebælg og 12 Pd. Agerhejre. Jeg er tilbøjelig til at foretrække den sidste Blanding, da det ital. Raigræs skyder for hurtig frem og blomstrer inden Sneglebælgen egentlig er tjenlig til at slaaes. Skulde Marken af græsses, da tror jeg nok, at ital. Raigræs vilde bære Prisen.

Sundhedstilstanden er ret tilfredsstillende, og hvad Foderstanden angaar, da er den højst forskjellig. Da saavel Hø som Halmbeholdningerne iaar vare temmelig knappe, ja enkelte Steder yderst ringe, have Kreaturerne maattet nøjes med bestemt tilmaalte og ofte yderst smaa Givter af hver Slags, saaledes at de ofte have manglet det nødvendige Fyldefoder og hovedsagelig ere holdte i Foderstand, ja ogsaa i Malkestand, ved Kraftfoder. Et saadant Foder kan nok give smukt Haarlag og en Del Mælk, skjøndt jeg synes nu heller ikke at Mælkeudbyttet har været som det plejer; men Kreaturerne blive underlig opknebnede og tørre at se til. Da Havren iaar har været og endnu er dyr, saa har man søgt at give andet Foder til Hestene. Her paa Gaarden have Hestene hele Vinteren kun faaet Solsikkekager og Hvedeklid og været i en udmærket Foderstand.

Fra Egnen Rønnede—Faxe. Ved Opgjørelsen af Kornbogen efter endt Tærskning kommer der et kummerligt Facit ud, saaledes at vi her paa Gaarden imod et Gjennemsnitsfold af mellem 18—19 i de sidste 15 Aar, (2 af disse Aar endog omtrent 21 Fold,) iaar møde med 10,4 Fold, godt 3,000 Tdr. mindre end almindeligt; Hovedaarsagen hertil er Oldenborrelarverne. — I det Hele taget maa Udbyttet for det sidste Aars Høst her paa Egnen siges at være yderst slet, og som Følge heraf haves et betydeligt Underskud i Bedriften.

Fra Vordingborg. Vintersæden staar overalt fortrinlig, idet den næsten ingen Steder har taget Skade af Frost. Rugen er muligvis vel svær og har aldeles ikke ladet sig anfægte af den temmelig stærke Nattefrost i Begyndelsen af April. Hveden er saa frodig, at det næppe lod sig gjøre at tromle den, da den var for stor, før Jorden blev tør nok til at tromles. Kløveren har ogsaa ret godt overstaaet Vinteren, men da den tørre og varme Sommer gjorde, at den mange Steder var temmelig svag ved Vinterens Begyndelse, er den nu ikke nær saa godt udviklet som Vintersæden, men det milde Foraar vil nok hjælpe den frem, saa der er al Udsigt til tidlig Græstid, hvilket jo i et Aar, hvor der ikke er overdreven stor Beholdning af Foder, har dobbelt Betydning, foruden den Fordel der altid er ved at spare det kostbare Kraftfoder en eller to Uger i Foraarstiden, hvor Forbruget er stort.

Fra Nordfalster. Husdyrenes Foderstand og Sundhedstilstand ere gode. Man er kommen godt over Vinteren med Fodringen, takket være det gode Hø, og om end Foderstoffer have været dyre og Foderkorn knapt, saa have dog alle, som have havt kun nogenlunde Magt til det, fodret som sædvanligt, det vil sige ret godt, efterhaanden bedre og bedre. Blandt Svinene har dog været megen Sygelighed, særlig paa Fællesmejerierne, grundet paa uheldige Lokalteter, som end yderligere have viist sig ugunstige, fordi de helt have manglet Stroelse. Sygeligheden kan altid føres tilbage til lokale Aarsager.

Fra Østlolland. Sundhedstilstanden mellem Hestene og Kvæget har været god; man har nogle enkelte Steder havt noget Ildebefindende mellem Køerne, som man har ment var en Slags Influenza, men disse Tilfælde have været meget milde. Blandt Svinene og da især blandt Smaagrise i Alder af 8—10 Uger har der været megen Stivsyge. Dødeligheden har været stor, og de, der ere blevne i Live, have næsten aldrig forvundet det Knæk, de en Gang have faaet. Man har kun meget lidt Held med sig i at kurere de syge, og man er mærkelig nok meget uenig om, hvad der fremkalder Sygdommen. Efter min Erfaring er Grunden til Sygdommen langt fra Mangel paa fosforsure Salte i Foderet, eller en mangel fuld Ernæring, men meget snarere det modsatte. Hyppigst er den sikkert fremkaldt ved Overfodring, og den ytrer sig da ogsaa som Forfangenhed hos de andre Husdyr. Som det vistnok er omtalt i den tidligere Beretning i Tidsskriftet, optraadte Stivsygen meget stærkt paa Steder herovre, hvor man i sin Tid kjærkede sødt Smør; det syntes, som om Kjærnemælken heraf ikke egnede sig godt for Smaagrise. Nu fodres der jo meget skummet Mælk, og nu fremkommer Sygdommen langt stærkere end da man gav en Blanding af Kjærnemælk og Valle. For Grise, der lige komme fra Soen, anser jeg skummet Mælk sammenlignet med sur Kjærnemælk for et slet Foder, og er man henvist til skummet Mælk alene til Grisefoder, er det sikkert tilraadelig at blande den med Vand; Grisene drikke da ikke saa graadig. Heldigt tror jeg det er, at give lidt syrnet Grutning dertil. De først 2 à 3 Uger efter Fravendingen ere de vanskeligste for Pasningen af Grise, og ofte er det galt med Fordøjelsen. Undertiden synes Bestræbelsen for at faa denne i Orden igjen at være forgæves, men jeg har med Held forsøgt at give saadanne svage Grise, foruden sur Kjærnemælk, skoldede Klid, 0: Klid, der daglig bleve overhældte med kogende Vand. Klid er jo et Foder, som man giver til svage Heste og Køer, og der er Rimelighed for, at det ogsaa er et godt Foder for svage Grise. Hvad der vistnok ogsaa er en Grund til den megen Sygdom blandt Grisene, er at man nu er gaaet over til de saakaldte Slagterisvin, og hos dem ere Grisene i den unge

Alder meget vanskeligere at have med at gjøre, end med Berkshiresvinene. Her paa Gaarden holdes 33 Grisesøer (ingen Fedesvin) Halvdelen ere Slagterisvin, Halvdelen Berkshire, og her er en meget kjendelig Forskjel at spore mellem Grisenes Levedygtighed.

Fra Midtfyen. Grundene til de store Forskelligheder i Foldudbyttet ere vel de samme som i Almindelighed, men i den tørre Sommer 1889 have disse Grunde givet et stærkt Udslag. Blandt disse skal jeg særlig nævne:

Jordbundens Beskaffenhed, der selvfølgelig spiller en stor Rolle. De dybe muldede, lidt lerholdige Jorder have selvfølgelig mindst været paavirkede af Tørken; derefter følge sand- eller gruslerede Jorder, senere de grusede og kun meget lidt lerholdige Jorder, og dernæst de egenlige lette Sandjorder som have været mest uheldige.

Gjødningskraften, især gammel Gjødningskraft, har givet Jorden en betydelig Modstandsevne mod Tørkens skadelige Indflydelse paa Afgrøden. Med Hensyn til dette Punkt vil der med Tiden ske en glædelig Fremgang paa Grund af den af Andelsmejerierne foranledigede, nu almindelige, stærkere Fodring og bedre Blanding af Gjødningen. — Men der vil gaa mange Aar, forinden Jorden, især stærkere Jord, kommer i gammel Gjødningskraft.

Den dybe Bearbejdning har ogsaa vist Overlegenhed. Dog er dette kun Tilfældet paa stærkere Jord, naar denne dybe Bearbejdning har været iværksat for flere Aar siden, saaledes at der virkelig er en betydelig dybere og godt blandet samt muldet Madjord.

Sædetiden har for Vaarsædens Vedkommende havt en overordentlig Betydning. — Navnlig har det tidlig saaede Byg vist en ganske overordentlig Modstandskraft mod Tørken. Saadant Byg kunde nemlig trods Tørken skride godt igjennem og led saa ikke senere af Vejret. Med Havren forekommer det mig derimod, at Forholdet er noget anderledes. — Den saa tidlig som muligt saaede Havre naaede, ligesom Bygget, at skride igjennem; men medens dette saa bagefter taalte Tørken

godt, var det modsatte Tilfældet med Havren. Derfor er denne vistnok ogsaa Aarets simpleste Afgrøde blandt Kornsorterne.

Varieteten af Kornsorterne har ogsaa haft betydelig Indflydelse paa Udbyttet. Navnlige har Printice bygget saaet i rette Tid og paa virkelige Bygjorder, givet udmærkede Afgrøder.

Arbejssløshed er der aldeles ikke Tale om, at her har været. Landarbejdernes Antal svinder stadig ind og det har været forbundet med Vanskeligheder at faa de nødvendige Folk nu til 1ste Maj. Iaar er den væsenligste Grund hertil Udvandring til Amerika. Der er mange Mennesker i deres bedste Alder, som i dette Foraar ere rejste fra denne Egn til den anden Verdensdel. — Mange have nu Familie derovre, som skriver efter dem, og Rejsen selv er saa billig og forbunden med saa faa Ubehageligheder, at den hele Flytning aldeles ikke har noget afskrækkende ved sig. — Bosiddende Danske i Amerika fæste nu ligefrem Karle herovre, som saa i Almindelighed rejse herfra 1ste Marts eller 1ste April. — Ofte betaler den nye Husbonde Rejsen for dem, saaledes at Flytningen ikke er forbunden med nogen Udgift for dem. — Tidligere rejste mange daarlige Folk til Amerika, medens de gode rejste til Byerne. Nu er det mest gode Folk, baade Mænd og Kvinder, som forlade deres Fædreland. — Der indskrives saa Svenskere, Nordmænd og tildels Jyder i Stedet; men Landmanden er daarlig tjent med Byttet, og Tyendets Løn og øvrige Fordringer stige. — Bliver det saaledes ved, bliver tilsidst den største Del af den arbejdende Landbefolkning Udlændinge.

Fra Assenseggen. Vintersæden staar udmærket godt og kraftigt og ser mere lovende ud i dette Foraar end den har gjort i de sidste 2 Aar. Den var temmelig svag i Efteraaret paa mange Steder men den har groet hele Vinteren. Den unge Kløver ser derimod mindre lovende ud; mange Steder kom der saa godt som intet op af hvad der blev saaet sidste Foraar, begrundet paa den langvarige Tørke i Forsommeren, og de fleste Steder ser man kun en middelmaadig Kløvermark. Her

paa Gaarden saaedes der i Efteraaret ca. 4 Pd. Rødkløver pr. Td. Land (sidst i September Maaned), men da man ikke turde harve Marken for at skade de svage Planter, der stod i Forvejen, har det ikke viist det forønskede Resultat Jeg tror, at der burde harves 1 Tand med Danskharven for at dække Frøet, og det vilde da have viist godt Resultat med en saa mild Vinter som denne; imidlertid kom der dog noget efter den Eftersaaning, saa det kan ikke siges at være helt spildt.

Fra Frederitsegnen. 1889 har været et Skuffelsens Aar; det lovede saa godt i Vaaren, men holdt saa lidt, og det er drøjt for mange at slaa sig igjennem; saadanne Tider have jo imidlertid ogsaa deres gode Sider, som gjør, at man forsoner sig mere med hvad der ikke kan være anderledes. Det første, disse Aar har opfordret til, er naturligvis en større Sparsommelighed og Indskrænkning af Luxus i Klædedragt som i alt øvrigt Levesæt, men dernæst er der indtraadt en ganske anderledes fornuftig Maade at fodre Kreaturerne paa end tidligere, da man ikke blot fodrede — men meget ofte overfodrede — i Flæng; adskillige af vore videnskabelige Ledere have ikke faa Synder paa sig for de Theorier, de i saa Henseende have fremsat, som vel kunne tage sig kjønt ud paa Papiret, men ere til liden Baade for Landmændene, som foretage Experimenterne; i dette Aar, da saameget skal kjøbes, bliver det Spørgsmaal, om det kan betale sig, stillet mere direkte, og man nøjes ikke alene med et tvivlsomt Haab om fremtidige større Fold. Da Havren langtfra var saa god, at den kunde slaa til, blev det en Nødvendighed at se sig om efter andre Fodringsmidler for Hestene, som ellers her paa Egnen almindelig fodres med Kjørrehakkelse; der er flere, som have anvendt Majs og været godt tilfreds dermed.

Jeg begyndte ved Juletid at fodre mine Heste med 2 Pd. Majs, 2 Pd. Havre, $1\frac{1}{2}$ Pd. Jordnød- og $\frac{1}{2}$ Pd. Kokoskager samt 3 Givter Hø daglig; mine Heste have iaar havt meget at bestille, men ingensinde været i bedre Foderstand.

Fra Bjerre Herred. Det er jo aldrig let at angive Gjennemsnitsforholdene for en Egn af større Udstrækning, men

særlig vanskeligt er det for Bjerre og Hatting Herreders Vedkommende for Aaret 1889, i hvilket det større eller mindre Udbytte kom til at afhænge af, om der paa det for Vegetationen afgjørende Tidspunkt faldt nogle tilstrækkelig bløddende Regnbyger eller ej. Den mest begunstigede Del af de nævnte Herreder har i saa Henseende Egnen omkring Horsens og langs med Horsens Fjord været, hvorimod Midten af Herrederne og tildels ogsaa Egnen ved Vejle Fjord have været uheldigst stillede. Paa de sidstnævnte Steder, og da navnlig hvor Jorderne ere af lettere Beskaffenhed, have Foldene, især af Vaarsæd, været meget lave, men de ere blevne opvejede af de begunstigede Egne saa meget, at de opgivne Gjennemsnitsfold maaske tage sig højere ud, end adskillige Landmænd maaske ville indrømme at være rigtige.

Fra Egnen Vest for Aarhus. Sundhedstilstanden iblandt Kreaturerne har været god, men man hører iaar Tale om usædvanlig mange Kastningstilfælde, og det uagtet vi dog havde en gunstig Sommer, saavel for Kreaturerne som Indbjergningen af Sæden, som alle Steder her paa Egnen er af udmærket Kvalitet. Fouragen er meget udrøj, og det kniber med at fodre igjennem, hvorfor man har maattet give et forøget Tilskud af Kraftfoder. Majs bruges meget saavel til Heste som Køer og roses i mange Tilfælde — hovedsagelig til Fedning.

Fra Æbeltoftegnen. Sundhedstilstanden har været meget tilfredsstillende, med Undtagelse af den Tuberkulose og Kastning, der enten optræder spredt eller desværre samlet i en enkelt Besætning, og naar man ved, hvor smitsom den kan være, saa man let kan faa den fra sin Nabo, saa synes mig, at der var Trang til, at alle ved Lov blev paalagt at rense og desinficere deres Stalde om Sommeren to til tre Gange; der var i alle Tilfælde en nyttigere Lov end Maskinbeskyttelsesloven, vi fik ifjor, som synes at være uheldig; thi det gaar som en Gaardmand træffende sagde til mig: »Tidligere kunde

man da komme fra Maskinen, om man var saa uheldig at komme den for nær; — men faar den nu fat i En, saa skal man da knuses«. — Denne Lov har derfor ogsaa vakt almindelig Uvillie overalt paa Landet, og for den Sags Skyld ogsaa flere Steder i Byerne.

Der er mange, der udvandre til Amerika, baade til Syd- og Nord-Amerika, saa man har ikke følt til Arbejdsløshed her paa Egnen. — Tidligere ansaa jeg det for en Skam, at Folk vendte deres Fædreland Ryggen, og gjør det da endnu, naar de gjør det med Bitterhed og Ukjærlighed i Tanken; — men det er meget forstaaeligt, naar en Familiefader herhjemme kun kan tjene 1 Kr. à 1 Kr. 50 Øre om Dagen gjennemsnitlig Aaret om paa egen Kost, eller 50 Øre à 1 Kr. paa Ejerens Kost.

Fra Randerseggen. Stivsygdom især blandt unge gvin og Grise har ikke gjort saa lidt Skade, dog er den flere Steder bekæmpet ved at Svinene have havt Bevægelse i frisk Luft. — Flere Steder er ogsaa med Held anvendt Torskelevertran.

Arbejderforholdene ere ikke gode. Fordringerne hos Arbejderne stige, og disse blive mere efterladne og upaalidelige. Kreaturpriserne have været gode, og jo nærmere vi komme Foraaret, desto mere stige de; der er i de sidste Maaneder kjøbt mange magre Kreaturer fra 1—1½ Aar til England; især de ganske unge Kreaturer ere 30 á 40 % dyrere end ifjor ved denne Tid. — Der lægges mange Kalve til i Vinter, og ved Hjælp af Kvægavlsforeningerne forbedres Racen. — Hestehandelen har hele Vinteren været gennemgaaende god.

Fra Hobroeggen. Husdyrenes Foder- og Sundhedstilstand er god, og det er et Held for denne Egn, at Prisen saavel paa magert som fedt Kvæg har været høj (i Forhold til de foregaaende Aar) i de sidste 3 Maaneder. Særlig er Prisen for magert Kvæg meget høj, men der er ogsaa paa Grund af den store Udførsel stor Efterspørgsel og næsten Mangel paa det.

Vinterarbejdet har kunnet fremmes iaar efter Ønske, og da Grundforbedringer paa Grund af det daarlige Aar have været indstillede en Del, saa har der iaar desværre været Arbejdsløshed for en Del af Arbejderbefolkningen, der derfor med stor Længsel har ventet paa Bygningen af Hobro-Løgstørbanen.

Fra Egnen mellem Hadsund og Aalborg. Foldudbyttet af Høsten 1889 var endnu langt ringere end forventet; dette gjælder da navnlig Vaarkornet, og det er en tilforladelig Sandhed, at Udbyttet kun har været 3 à 4 Fold, ja, store Strækninger have end ikke givet Saakornet igjen, og det skal siges og gjentages, at det skyldes kun den gennemgaaende Energi, Dygtighed og Evne til ved en stræng gennemført Økonomi at trække i Land, at ikke flere Landmænd ved Aarets Misvæxt ere satte fra Gaardene. 1889 har for denne Egns Vedkommende været et ulykkeligt Aar — men naturligvis er der under saa abnorme Forhold altid stor Forskjel — ofte endog hos Naboer.

Svineholdet har næppe betalt sig i Vinter, hvor der ikke haves andet end Kornloftet til Raadighed. — En Bygpris af 6 à 6½ Øre pr. Pd. og en Flækkepris af 26 à 30 Øre pr. Pd. levende Vægt staa ikke i Forhold til hinanden. Det vil ikke i et af hundrede Tilfælde lønne sig at fede Svin til den Pris. — Hvor Opfodringen kan foretages med Mejeri-affald, lidt Roer og Kartofler kan det maaske gaa; men indsaa Bonden i Virkeligheden, hvor daarlig Svinene betalte Kornet, saa var han næppe saa hidsig paa Oprettelsen af Andelsslagterier. Denne Sag er kommet ind i et helt galt Spor, og Landbruget binder her store Kapitaler, som sikkert kunde anvendes langt fordelagtigere.

Om der end har været avlet lidt, saa er der jo alligevel fodret ret godt i de fleste Besætninger, om end enkelte ere gaaede fra den ene Yderlighed, 10 Pd., til den anden Yderlighed »slet intet«.

Fra alle Andelsmejerier høres kun om store Mælkemæng-

der og om at Folk mere og mere komme efter at levere god, velbehandlet Mælk.

Fra Thy. Husdyrenes Fodertilstand er vel næppe i Almindlighed saa god som tidligere; man har avlet for lidt og umuligt kunnet fortsætte med det store Indkjøb af Kraftfoder til høje Priser, desuden har der hos Landmændene raadet en temmelig begrundet Frygt for at mangle Sædekorn i Foraaret.

Magert Kvæg til Græsfedning saavel som Opdræt kan sælges til gode Priser, og ved at man nu forsyner sig med den ikke dyre Klid og den endog billige Majs, vil Egnen omtrent kunne forsyne sig selv med Sædekorn, der saaledes ogsaa alle Steder udbydes i gode Varer, Havre til 10 Kr. og Byg til 11 à 12 Kr. pr. Td.

Fra Mors. Det er en stor Vinding under de nuværende trange Kaar at faa tidligt Foraar; havde det modsatte været Tilfælde, da kunde man gyse ved den blotte Tanke om de opskruede høje Kornpriser; allerede fra December og Januar kostede baade Rug, Byg og Sædehavre 12 à 14 Kr. pr. Td.; det synes heldigvis en mislykket Spekulation; men det havde et Gode til Følge, nemlig at man i Tide sørgede for at faa sit Sædekorn lagt tilside, saa man kunde hjælpe sig selv og ikke skulde, naar Foraaret kom, være henvist til Spekulanter.

Den bedste Frugt — om end kun lille — af Morsø Landboforenings Virksomhed i det sidste Aar er et fælles Indkjøb af Foderstoffer og Markfrø og Dannelsen af en Hesteavlforening for Sønderherred og 2 Kvægavlforeninger, hvortil der er kjøbt 2 jyske Tyre til 400 og 650 Kr. og en jydsk Hingst til 6000 Kr.

Fra Viborgegnen. Sundhedstilstanden iblandt Kvæget har været god, naar undtages den Overhaand, Tuberkel sygdommen antager Aar for Aar, en Sygdom, Landmændene aldrig blive Herre over, undtagen ved energiske Foranstaltninger ved Statens Hjælp. Her i Midtjylland er næsten ingen Besætning fri for Sygdommen; fra Beboernes Side, især fra de større Ejendomsbesidderes er der dog gjort saa meget som

muligt og som man har Kjendskab til for at forebygge eller indskrænke Sygdommen og Smitten, men desværre med daarligt Resultat.

Fra Herningeegnen. Der har ikke været Mangel paa Arbejdskraft; men paa den anden Side synes der heller ikke at have været Arbejdsløshed her i Egnen. En stor Del af Mandskabet er jo spredt her fra ud i hele Landet om Vinteren som Strømpehandlere; mangfoldige — og nu flere Kvinder end forhen — finde Beskjæftigelse ved Uldvarefabrikation med Maskiner, eller som det kaldes Trikotageforretning, der egentlig betaler sig ret godt, skjøndt Daglønnen derved er liden; men der faas dog en daglig Indtægt derved, som er et stort Gode for mangen Familie.

Egnens vigtigste Nyhed i landøkonomisk Henseende er, at Hernings Andelsslagteri af Svin den 15. April blev færdig til at begynde sin Virksomhed. Der har i de senere Aar her paa Egnen været produceret et meget stort Antal Svin, og da det — takket være Holstebro Svineslagteries Anstrængelse og Opofrelse i saa Henseende — er en udmærket og smuk Svinerace, der nu tillægges her paa Egnen, har Konkurrencen været stor paa de forskjellige Stationer, for at skaffe Svin til de forskjellige Slagterier — saasom til Holstebro, Skive, Aalborg, Varde, Esbjerg og mange flere Steder. Anlægget af Slagteriet i Herning er smukt og godt udført, og alt er i Orden til at begynde Virksomheden. Mange tro, at Anlægget er alt for lille; dog skulle vel nok Nabo-Konkurrenterne søge — som hidtil — at drage en større Del til sig. Nu vil det jo komme an paa en Styrkeprøve.

Fra Bornholm. Her er i Løbet af Vinteren mærglet en Del; iøvrigt foretages ikke mange Jordforbedringer, mest af Mangel paa de fornødne Pengemidler efter den daarlige Høst. Dog svinde Hedearealerne paa den tilbageværende Højlyng, hvoraf der endnu er ikke ubetydelige Strækninger tilbage.
